Lietas arhīva Nr. A42-00534-22/4
ECLI:LV:ADRJRIT:2022:0228.A420211221.4.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2022.gada 28.februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Datu valsts inspekcijas pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē attālināti, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču rīku, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu iekļauts datu aizsardzības speciālistu sarakstā, ja viņš ir nokārtojis datu aizsardzības speciālista eksāmenu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ 2021.gada 2.jūlijā piedalījās datu aizsardzības speciālistu kvalifikācijas eksāmenā.

Ar Datu valsts inspekcijas (turpmāk – inspekcija) 2021.gada 21.jūlija lēmumu
"Par atteikumu pretendentu iekļaut datu aizsardzības speciālistu sarakstā"
(turpmāk – pārsūdzētais lēmums), inspekcija atteica iekļaut pieteicēju datu aizsardzības speciālistu sarakstā, jo pieteicējs nav nokārtojis datu aizsardzības speciālista eksāmenu.

Pārsūdzētajā lēmumā minēts, ka inspekcijas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena vērtēšanas komisija (turpmāk – komisija) 2021.gada 15.jūlija sēdes protokolā
Nr.3-5.1/1 konstatēja, ka pieteicējs savā darba izpildes lapā ir norādījis savu vārdu un uzvārdu, tādējādi saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 6.oktobra noteikumu Nr.620 "Datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.620) 27.1.apakšpunktu, komisija eksāmena darbu vai tā daļu nevērtē un darba izpildes lapā un protokolā neizdara ierakstu, ja eksāmena darba izpildes lapā pretendents ir norādījis vārdu un uzvārdu.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pārsūdzētais lēmums ir prettiesisks un nepamatots, jo eksāmena laikā tika precīzi izpildīti visi dotie norādījumi, tostarp darba izpildes veidlapās pieteicējs nenorādīja savu vārdu vai uzvārdu, bet izpildīja inspekcijas prasību papildus identifikācijas koda ierakstīšanai personīgi parakstīt katru darba izpildes lapu šim nolūkam veidlapās speciāli paredzētajās vietās. Turklāt, parakstot darba izpildes lapas, pieteicējs neuzskatīja par pieļaujamu tīši izmainīt savu parakstu tā, lai uzvārds parakstā nebūtu salasāms.

[2.2] Lai arī noteikumu Nr.620 9.punkts nosaka, ka pirms eksāmena inspekcijas pārstāvis informē pretendentus par eksāmena norises kārtību, inspekcijas pārstāvis pirms eksāmena telpā esošos eksāmena kārtotājus par eksāmena veidlapu parakstīšanas kārtību neinformēja.

[3] Tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos inspekcija pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties pārsūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem, papildus paskaidrojot turpmāko.

[3.1] Pieteicējs nav korekti izpildījis inspekcijas prasības datu aizsardzības speciālistu kvalifikācijas eksāmena kārtošanas procesā, jo eksāmena pirmās daļas - testa jautājumi – pirmajā darba izpildes lapā bez unikālā identifikācijas koda un paraksta, norādīja arī savu vārdu un uzvārdu virs pretendenta paraksta.

[3.2] Prasība pretendentam pašrocīgi parakstīt katru eksāmena darba izpildes lapu ieviesta ar nolūku novērst iespējamus strīdus starp pretendentu un inspekciju par konkrētās darba izpildes lapas aizpildītāju. Komisija pretendenta parakstu nevērtē atbilstoši noteikumu Nr.620 27.1.apakšpunkta prasībām.

[3.3] Inspekcijas skatījumā no pieteicēja aizpildītajām eksāmena darba izpildes lapām ir acīmredzami, ka pieteicēja parakstā tā uzvārds nav salasāms, līdz ar to nav pamatots pieteicēja arguments par nepieļaujamību parakstu tīši izmainīt, lai uzvārds parakstā nebūtu salasāms.

[3.4] Inspekcijas pārstāvis pirms eksāmena pirmās daļas sākuma nolasīja pretendentiem 2021.gada 2.jūlija datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena norādījumus, tādējādi pieteicēju un pārējos eksāmena dalībniekus pirms eksāmena sākuma informējot par eksāmena darba izpildes lapu aizpildīšanas un parakstīšanas prasībām.

Turklāt inspekcija 2021.gada 29.jūnijā organizēja attālinātu pirmseksāmena konsultāciju pretendentiem, kurā sniedza vispārīgu informāciju par

eksāmena norisi un saturu, kā arī atbildēja uz pretendentu jautājumiem. Ņemot vērā minēto, nav pamats uzskatīt, ka inspekcijas pārstāvis nav pienācīgi informējis pieteicēju par eksāmena norises kārtību un eksāmena darba izpildes lapu aizpildīšanas un parakstīšanas prasībām.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem, papildus paskaidrojot, ka inspekcijas izstrādātā veidlapa neatbilst noteikumos Nr.620 izvirzītajām prasībām.

Savukārt inspekcijas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem, papildus paskaidrojot, ka, ja eksāmena veidlapā papildu parakstam tiek norādīts vārds, uzvārds vai citi identificējoši dati, tad eksāmens netiek vērtēts, turpretim gadījumā, ja eksāmena pretendenta paraksts satur tā vārdu un/vai uzvārdu, tad komisija pretendenta parakstu nevērtē atbilstoši noteikumu Nr.620 27.1.apakšpunkta prasībām.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, vispusīgi un objektīvi izvērtējot lietas materiālus un procesa dalībnieku izvirzīto argumentu pamatotību, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un tādēļ noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Noteikumi Nr.620 noteic kārtību, kādā persona, kura vēlas kārtot datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmenu, piesakās datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena kārtošanai, kā arī eksāmena norises un vērtēšanas kārtību.

Noteikumu Nr.620 8.punkts noteic, ka pretendents, ierodoties uz eksāmenu, inspekcijas pārstāvim uzrāda personu apliecinošu dokumentu. Inspekcijas pārstāvis pirms eksāmena katram pretendentam piešķir unikālu identifikācijas kodu. Savukārt minēto noteikumu 27.1.apakšpunkts noteic, ka komisija eksāmena darbu vai tā daļu nevērtē un darba izpildes lapā un protokolā neizdara ierakstu, ja tā konstatē, ka eksāmena darba izpildes lapā pretendents ir norādījis vārdu, uzvārdu vai citus identificējošus datus (izņemot minēto identifikācijas kodu).

Noteikumu anotācijā norādīts, ka pretendenta eksāmena otrās daļas darbu vērtē 10 ballu sistēmā, tādējādi nodrošinot iespēju pretendentu novērtēt ar pēc iespējas objektīvāku, faktiskajām zināšanām un spējām atbilstošāko vērtējumu. Par vērtēšanas objektivitāti liecina arī tas, ka pretendenta darbi ir anonīmi. Pretendents uz eksāmena darba izpildes lapas nenorāda vārdu vai uzvārdu, vai citus identificējošus datus. Inspekcijas pārstāvji pirms eksāmena katram pretendentam piešķir unikālu identifikācijas kodu. Identifikācijas kodus pretendents ieraksta tiem veidlapās speciāli atvēlētajā vietā.

No iepriekš minētā izriet, ka noteikumu Nr.620 8.punkts un 27.1.apakšpunkts paredz kārtību, kādā tiek nodrošināta objektīva datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena novērtēšana. Proti, tā tiek nodrošināta tādējādi, ka eksāmenu darbi ir anonīmi, uz tiem norādīts vienīgi personai pirms eksāmena piešķirtais identifikācijas kods un komisijai nav informācijas par to, kurai personai ir piešķirts attiecīgais kods. Citiem vārdiem, objektīva eksāmena novērtēšana ietver prasību nodrošināt to, ka vērtēšanas komisijai nav iespējams identificēt konkrētu personu, kas kārtojusi eksāmenu.

[7] Lietā nav strīda, ka pirms datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena kārtošanas inspekcijas pārstāvis pieteicējam bez identifikācijas koda papildu lūdzis parakstīt arī katru eksāmena risinājuma lapu (*lietas 17. – 25.lapa*).

Lietā ir strīds par to, vai inspekcija pamatoti ir atteikusies iekļaut pieteicēju datu aizsardzības speciālistu sarakstā, nevērtējot viņa kvalifikācijas eksāmena darbu, jo, izpildot iestādes prasību uz speciālista kvalifikācijas eksāmena risinājuma uzlikt parakstu, pieteicējs norādīja arī sava paraksta atšifrējumu.

[8] Personiskais paraksts var būt personu identificējošs, ja tas vērtētājam ir zināms vai noskaidrojams, kā arī gadījumā, ja personas paraksts atklāj tās vārdu un/vai uzvārdu.

Turklāt inspekcijas pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka šādi gadījumi, kad personas paraksts ietver viņu identificējošu informāciju, ir sastopami un šādos gadījumos datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena darbs tiek vērtēts (*tiesas sēdes audioprotokola 19:31-19:36*).

Tiesa konstatē, ka noteikumi Nr.620 nenoteic inspekcijai pienākumu papildu identifikācijas kodam datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena lapas arī parakstīt, tādējādi inspekcijas prasība norādīt parakstu uz eksāmena risinājuma ir pretrunā noteikumu Nr.620 8.punkta un 27.1.apakšpunkta mērķim nodrošināt eksāmena kārtotāja anonimitāti un no tā izrietoši arī objektīvu eksāmena novērtēšanu.

Līdz ar to inspekcija ir pieļāvusi procesuālu pārkāpumu datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena kārtošanas norisē.

Tomēr ne jebkuru pārkāpumu var atzīt par būtisku procesuālu pārkāpumu. Tā nozīme un ietekme uz lēmuma tiesiskumu jāizvērtē katrā konkrētā lietā atsevišķi. Kā atzīts Senāta praksē, procesuālu pārkāpumu dēļ administratīvais akts ir atceļams tikai tad, ja attiecīgais procesuālais pārkāpums ietekmē administratīvo aktu pēc būtības, tas ir, ja iespējama cēloņsakarība starp procesuālās normas pārkāpumu un procesa rezultātu (*sal. Senāta 2009.gada 14.maija sprieduma lietā Nr.SKA-59/2009 7.punkts, 2007.gada 22.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-52/2007 12.punkts*).

Tiesas ieskatā pieteicēja gadījumā procesuālais pārkāpums nevarēja radīt būtisku viņa tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu un novest pie objektivitātes trūkumiem eksāmena novērtēšanā, jo komisija atbilstoši noteikumu Nr.620 27.1.apakšpunktam darbu, tā autora identificējamības dēļ, nevērtēja.

[9] Vienlaikus tiesa norāda, ka arī pašam pieteicējam bija jāzina noteikumos Nr.620 noteiktā kārtība, ka eksāmena norisē un vērtēšanā eksāmena novērtēšanas komisijai nedrīkst tikt nodota tāda informācija, kas var identificēt eksāmenu kārtojušo personu. Tādējādi pieteicējam bija tiesības iebilst pret iestādes pārstāvja prasību norādīt uz eksāmena risinājuma lapas pieteicēja personisko parakstu, kā arī iespēja to nenorādīt un nepieciešamības gadījumā savu tiesību aizsardzībai vērsties tiesā. Taču pieteicējs ir ne tikai izpildījis prasību uz eksāmena risinājuma norādīt savu personisko parakstu, bet pat šādu prasību pārsniedzis, skaidri pie sava paraksta norādot arī savu vārdu un uzvārdu.

[10] Pieteicējs norādījis, ka viņš parasti parakstoties tādējādi, ka blakus viņa personiskajam parakstam tiek norādīts arī tā atšifrējums.

Atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 4.septembra noteikumu Nr. 558 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" 18.punktam fiziskas personas dokumenta rekvizītā "paraksts" vispārīgi iekļauj vienīgi attiecīgās personas personisko parakstu un neietver tā atšifrējumu. Turklāt inspekcijas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka pirms eksāmena norises visi dalībnieki tikuši informēti citstarp par to, ka uz katras darba izpildes lapas ir jāuzliek savs paraksts, bet gadījumā, ja uz darba izpildes lapas tiks uzrakstīts vārds un/vai uzvārds, šāds darbs netiks vērtēts (*tiesas sēdes audioprotokola 24:35-25:33*). Šāds secinājums izriet arī no 2021.gada 2.jūlija datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmena pretendentu norādījumu 9.punkta, kurš noteic, ka uz eksāmena katras daļas darba izpildes lapas norāda inspekcijas pārstāvja izsniegto unikālo identifikācijas kodu, uzliek savu parakstu. Ja uz darba izpildes lapas tiks uzrakstīts vārds un/vai uzvārds, šāds darbs netiks vērtēts (*lietas 15.lapa*).

Tādējādi pieteicējam nebija pamata paļauties, ka viņa darbs tiks novērtēts uz eksāmena risinājuma norādot ne tikai savu parakstu, bet arī tā atšifrējumu.

[11] Ņemot vērā minēto, tiesa pārsūdzēto lēmumu atzīst par pareizu un pamatotu, bet pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu iekļauts datu aizsardzības speciālistu sarakstā, ja viņš ir nokārtojis datu aizsardzības speciālista eksāmenu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese L. Biksiniece-Martinova